
Laboratoriehåndbok i frakkelommeformat

ANMELDELSER

KRISTIN VISTE

Spesialist i medisinsk biokjemi, Hormonlaboratoriet
Haukeland universitetssykehus

Lærke Smidt Gasbjerg

Laboratorieundersøgelser

6. utg. 318 s, tab, ill. København: FADL's Forlag, 2016. Pris DKK 350

ISBN 978-87-7749-758-2

Laboratorieanalyser er ofte sentrale i den kliniske hverdagen.

Laboratorieundersøgelser av Lærke Smidt Gasbjerg er laget for å gi rask tilgjengelig informasjon om medisinsk-biokjemiske analyser. Den inngår i forlagets «kittelbøker»-serie og er med sine 12 × 19 cm laget for å få plass i frakkelommen. Målgruppen er legestudenter og yngre leger.

Boken inneholder tre deler. I første del, som omhandler medisinsk biokjemi generelt, forklares sentrale begreper som sensitivitet, spesifisitet samt positiv og negativ prediktiv verdi på en lettfattelig måte over tre korte sider. Det gis også en innføring i koding av laboratorieanalyser og hvordan nomenklaturen er bygd opp. Denne siste biten er kanskje mest nyttig for dem som jobber i laboratoriet. Mest nyttig for en lege på farten er del 2, som beskriver grupper av analyser som kan være nyttige innenfor tentative diagnose, og del 3 om de enkelte analyttene.

Boken gir i del 2 tidvis greie forslag til analysepakker, tidvis avviker anbefalingene fra det jeg selv tenker er fornuftig. I praksis er det utarbeidet analysepakker i de fleste journalsystemer. Dette gjør denne delen overflødig. I beskrivelsen av enkeltanalyttene presenteres blant annet bakgrunn, indikasjon, referanseområder samt råd for tolkning. Beskrivelsen inneholder symboler for om prøven skal tas fastende, om den er avhengig av tid på døgnet og hvor kostbar analysen er. Disse symbolene kan være nyttig å se på før prøven bestilles, og de mangler i de fleste norske laboratoriehåndbøker. Det er imidlertid litt urovekkende at beskrivelsen for en sentral analyse som troponin T ikke er oppdatert til gjeldende retningslinjer og at beskrivelsene for hormonanalysene ofte er mangelfulle.

Kort fortalt er dette en laboratoriehåndbok som er liten nok til at den kan tas med i frakkelommen. Men gitt vekten på rundt 350 g og den begrensede plassen som er tilgjengelig i frakkelommen før vekten av bøker medfører nakkeplager, ville jeg kanskje ikke prioritert å bære på denne, særlig tatt i betraktning bokens faglige begrensninger. Flere laboratorier har gode elektroniske laboratoriehåndbøker som oppdateres fortløpende og som presenterer informasjon som er spesifikk for det lokale laboratoriet. For lommeformat finnes en app for den nasjonale brukerhåndboken i medisinsk biokjemi som fint kan erstatte denne boken.

Publisert: 13. november 2017. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.17.0702

Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 26. mars 2026.